

Programul Conferințelor Dilema veche la UBB

14 - 16 septembrie 2022

**Sala Jean Monnet, Facultatea de Studii Europene
strada Emmanuel de Martonne nr. 1**

Miercuri, 14 septembrie 2022

18.00: Radu Nechita

Globalizarea libertății aduce prosperitate

Globalizarea, înțeleasă ca extinderea la scară globală a posibilităților de interacțiune umană, a permis creșteri de productivitate fără precedent în istoria umanității. Acest proces a condus la o ridicare a nivelului de trai al unei populații mondiale tot mai numeroase.

19.10: Bogdan Voicu

Suntem încă săraci? România după 32 de ani

În 2018, venitul net pe gospodărie în regiunea București-Ilfov, măsurat la paritatea puterii de cumpărare, a depășit cifra corespunzătoare din regiunea Ile de France, adică din Paris și împrejurimi. Bucureștiul depășise de altfel de mult tot ce se află în UE la sudul paralelei 45 și toată Europa de Est sau Scandinavia. În 2019, București-Ilfov devenise a zecea regiune a Uniunii în ce privește venitul gospodăriilor. Restul celorlalte regiuni românești populau top 20 al celor mai sărace regiuni NUTS2 în care este împărțită UE. Înseamnă acest lucru că România ar fi săracă? Sau suntem săraci atunci când ne definim săraci?

Lumea vorbește de câteva decenii despre sărăcie sau bogăție absolută (măsurată ,normativ', mai ales în țările din lumea a treia, dar și în România), relativă, subiectivă sau consensuală. Mai mult decât atât, discuția publică și politică se centrează azi pe redistribuirea bogăției, pe calitatea vieții și, mai ales, pe bunăstarea subiectivă. Vă invit să vorbim și noi despre bunăstare, mai ales subiectivă, despre dinamica sa în timp și despre cum arată România în comparație cu alții.

Joi, 15 septembrie 2022

18.00: Anda Zahiu

Venitul garantat de bază: de la utopie la realitate

Ideea unui venit universal garantat de bază nu este deloc una nouă. Cu toate acestea, în ultimii ani propunerile de astfel de politici redistributive au atras tot mai mulți susținători din toate părțile spectrului ideologic. Contextul este propice dezbaterilor pe această temă: temerile alimentate de automatizarea din câmpul muncii și programele pilot de implementare a venitului garantat din numeroase țări informează sprijinul popular pe care ideea de redistribuție masivă, necondiționată și universală, l-a câștigat în ultimii ani. În cadrul conferinței, vom explora următoarele întrebări: Avem datoria de a finanța o astfel de politică? Este venitul universal de bază incompatibil cu un regim meritocratic? Cum putem finanța o astfel de politică fără a nedreptăți plătitorii de taxe?

19.10: Bogdan Glăvan

Drumul către sărăcie

Este cumva paradoxal că rețeta pe care vasta majoritate a oamenilor o urmează pentru a trăi o viață personală mai îmbelșugată devine, în ochii acelorași oameni, o fantezie când vine vorba de creșterea bunăstării sociale. Când analizăm șansele de dezvoltare ale unei națiuni, nici cea mai anostă geografie, nici cele mai sărăcicioase resurse, nici cel mai nepriceput popor nu cântăresc cât instituțiile, practicile sociale și mentalitatea colectivă.

Vineri, 16 septembrie 2022

18.00: Emanuel Socaci

Sărăcie, bogăție și judecată morală

„Simpla lipsă a bogăției, simpla sărăcie, stârnește puțină compasiune”, scria Adam Smith în *Teoria sentimentelor morale*, acum mai bine de 250 de ani. Deși acest citat a fost adesea folosit pentru a semnală o pretinsă lipsă de sensibilitate a liberalismului față de problema sărăciei, el trimite la o idee regăsită de fapt în majoritatea teoriilor morale: situația materială a unei persoane nu este în sine un criteriu pentru a-i judeca moral acțiunile. Intuițiile morale obișnuite ale multor oameni, însă, par să fie în răspăr cu o astfel de neutralitate a evaluării morale. „Sărac și cinstit”, „l-a împins sărăcia”, „mai degrabă trece o cămilă prin urechea acului...” sunt doar câteva exemple din limbajul comun care par să utilizeze sărăcia sau bogăția ca temeiuri

implicite ale judecății morale. Vom explora împreună această tensiune, încercând să identificăm unele dintre sursele ei și să o punem în legătură cu distincția între reducerea sărăciei și reducerea inegalităților ca preocupări centrale ale eticii sociale.

19.10: Teodor Baconschi

Care bogat se va mântui? Libertatea ca sărăcie voluntară în Noul Testament

Ne gândim la Iisus Hristos – cel din istorie – ca la un om "sărac", născut într-o "iesle". *Sărăcia cu duhul* – altfel spus renunțarea la "slava deșartă" a narcisismului - e un motiv de fericire evanghelică. Fondatorul noii religii trăiește printre marginali, e un predicator itinerant, fără averi cunoscute, lipsit de un "domiciliu" stabil. Pe de altă parte, în pilda talanților, e lăudat cel harnic, ingenios și loial, capabil să înmulțească ce a primit, deci să "maximizeze profitul". Bogatul nemilostiv e sortit iadului, dar împărăția lui Dumnezeu e imaginată ca un banchet somptuos. Toate aceste elemente creionează statutul paradoxal al bogăției și sărăciei în etica Noului Testament.

Vom reaminti pasajele relevante din textul sacru, pentru a dovedi că nu avuția și penuria sunt în opoziție, cât aparența și adevărul, care nu țin de ierarhiile sociale și economice, pentru că angajează un vocabular spiritual, în orizontul vieții de după moarte. Chiar dacă avea să facă mai târziu obiectul unuia dintre "voturile" monahale, *sărăcia voluntară* a rămas mereu o formă subtilă de *imitatio Christi*, văzută ca replică a *kenozei* divine, adică a deciziei lui Dumnezeu de a se "anula" prin umanizare. "Iubirea de arginți" duce la idolatrie (ca venerare nelegitimă a celor perisabile) așa cum avariția obturează calea spre adevărata bogăție: aceea de a obține plenitudinea prin dăruirea de sine. Dacă tot ce avem e de la Dumnezeu, existența noastră e o perpetuă restituire.

Conferințele Dilema veche - evenimente colaterale

Miercuri, 14 septembrie 2022, ora 12.00

Colegiul Național Emil Racoviță

Sever Voinescu: *A fi sau a avea?*

Joi, 15 septembrie 2022, ora 17.00

Librăria Book Corner Librarium (Bd. Eroilor nr. 15)

Lansare de carte

Teodor Baconschi, *Scrieri* (volumele 1, 2, 3), ed. Spandugino

prezintă: Adrian Papahagi

Vineri, 16 septembrie 2022, ora 12.00

Colegiul Național Emil Racoviță

Teodor Baconschi: *Averea bunei educații*

Conferințele Dilema veche sunt un proiect inițiat de Grupul pentru Management și Mediere Culturală (GMMC) și organizat împreună cu revista Dilema veche.

Finanțatori principali: Primăria și Consiliul local Cluj-Napoca

Partener strategic: Fundația Superbet

Partener tradițional: Universitatea Babeș-Bolyai